27 830 Materieelprojecten

Nr. 521 Brief van de staatssecretaris van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2026

De oorlog in Oekraïne laat zien dat voldoende gevechtskracht in het landdomein essentieel is. Vanwege de verslechterde veiligheidssituatie op het Europese continent en de voorbereiding op een mogelijk grootschalig conflict is het belang van gevechtscapaciteit voor het landoptreden ook voor de NAVO sterk toegenomen. Over deze behoefte en de keuze voor de CV90 bent u in december 2025 met de A/B-brief geïnformeerd.[1] Defensie versterkt met dit project de gevechtskracht op het land met de oprichting en invulling van een volwaardig pantserinfanteriebataljon (met de benodigde gevechtsondersteunende capaciteiten) binnen de 13e (middelzware) Brigade, conform het door de NAVO gevraagde derde bataljon binnen deze brigade. Dit project omvat de materieelverwerving van moderne CV90 infanteriegevechtsvoertuigen (IGV) inclusief de eerste aanschaf van reservedelen, onderhoudspakketten, munitie en verbindingsmiddelen.

Defensie zet voor de verwerving van de CV90 pantserinfanteriegevechtsvoertuigen in op deelname aan het Europese vraagbundelingsinitiatief *Nordic Initiative* om zo snel mogelijk te kunnen beschikken over deze essentiële capaciteit en met meerdere Europese landen standaardisatie en de gezamenlijke slagkracht in Europa te vergroten. Hiermee kunnen deelnemende landen de CV90 *Nordic Edition* aankopen via Zweden als *lead nation*.[2] Deelname aan dit Europese vraagbundelingsinitiatief versnelt de levertijd, waardoor Nederland op korte termijn de bestaande CV90-capaciteit kan uitbreiden, en het versterkt de samenwerking met Europese bondgenoten.[3] Met de Zweedse leverancier *BAE Systems Hägglunds* en de deelnemende landen is overeenstemming bereikt over de contractvoorwaarden voor de levering van de CV90 IGV. Met deze brief informeer ik uw Kamer over de resultaten van de verwervingsvoorbereidingsfase (D-fase) van het project ‘Verwerving infanteriegevechtsvoertuig CV90’.

**Capaciteit**

Infanteriegevechtsvoertuigen vormen één van de basismiddelen voor dit optreden. De CV90 biedt de brigade de noodzakelijke versterking op het gebied van vuurkracht, bescherming, *cross-country* mobiliteit en *situational awareness*. Dit is nodig voor het gevecht tegen een gelijkwaardige tegenstander in het hoogste geweldsspectrum. Het pantserinfanteriebataljon draagt met zijn relatief grote mobiliteit en hoge mate van bescherming en vuurkracht bij aan de mix van *heavy* en *medium* infanterie, geïntegreerd met (gevechts)ondersteunende eenheden binnen de 13e (middelzware) Brigade. Inzet over de grond is de enige mogelijkheid om 24 uur per dag en onder alle weersomstandigheden een bepaald gebied fysiek te beïnvloeden. Het uitgestegen[4], gemotoriseerd en gemechaniseerd optreden van militairen is de basis voor het grondgebonden

[1] Kamerstuk 27 830, nr. 476 van 19 december 2025.
[2] Naast Nederland gaat het om Finland, Litouwen, Noorwegen en Zweden.
[3] Motie-Paternotte/Van Campen om standaardisatie zwaarder mee te laten wegen bij de aanschaf van militair materieel (Kamerstuk 21 501-20, nr. 2046 van 19 maart 2024).
[4] Uitgestegen optreden zijn gevechtsacties waarbij militairen hun voertuig verlaten om te voet, met steun van het voertuig te opereren.

optreden. Defensie investeert ook in onbemenste systemen, zoals drones en grondsystemen, en luchtverdedigingscapaciteit, zoals het mobiele kanonsysteem Skyranger, waarmee de CV90 in combinatie kan optreden.

De CV90 heeft zich in de gevechtssituaties in Oekraïne aantoonbaar bewezen. Defensie heeft de huidige CV90 in gebruik en de Koninklijke Landmacht heeft hiermee operationele ervaring opgedaan, zoals tijdens de inzet in Litouwen met de NAVO *Enhanced Forward Presence*. Daarnaast heeft Defensie ervaring met de instandhouding van en het onderhoud aan deze wapensystemen.

**Resultaat verwervingsvoorbereiding**
Defensie kiest voor de CV90 omdat dit moderne infanteriegevechtsvoertuig voldoet aan de gestelde operationele eisen, al wordt gebruikt door Defensie en bovendien snel kan worden verworven door het vraagbundelingsinitiatief. De CV90 *Nordic Edition* is een *Military-off-the-shelf* (MOTS) product dat een mix is van een verbeterd onderstel samen met de (doorontwikkelde) toren van de Nederlandse configuratie na de *midlife update*. Defensie neemt de CV90 *Nordic Edition* configuratie grotendeels over en wijkt alleen af waar absoluut noodzakelijk, bijvoorbeeld bij de IT-middelen.

Defensie heeft bij deze aanschaf geen concurrentie gesteld en maakt hiervoor gebruik van artikel 2.23 lid 1 sub b van de Aanbestedingswet op Defensie- en Veiligheidsgebied (ADV).[5] Zoals gebruikelijk bij internationale samenwerking heeft Zweden als *lead nation* de contractonderhandelingen met de industrie gevoerd. Dit gebeurt in afstemming met de deelnemende landen. Zweden heeft een *Framework Agreement* opgezet met de leverancier *BAE Systems Hägglunds*, waaronder de deelnemende landen een aankoopbevestiging (*Purchase Order Agreement)* kunnen plaatsen.

Met de landen en leverancier is overeenstemming bereikt over de contractvoorwaarden voor de productie en levering van de CV90 infanteriegevechtsvoertuigen. Ook worden de benodigde reservedelen, het onderhoudscontract, de speciale gereedschappen en uitrusting, de fabrieksopleiding en de documentatie aangekocht.

**Uitwerking**
<u>Internationale samenwerking</u>
De CV90 heeft een Europese gebruikersgroep, wat voordelen oplevert voor interoperabiliteit in training en inzet, instandhouding, reservedelen-voorziening en doorontwikkeling.[6] Gezamenlijke verwerving draagt bij aan de NAVO- en Europese interoperabiliteit, faciliteert tijdige leveringen en drukt de stuksprijs en de instandhoudingskosten. Het zorgt ook voor een minimaal beslag op de verwervingscapaciteit van de deelnemende landen en voor effectief gebruik van de schaarse productiecapaciteit van de Europese defensie-industrie. Europese aanschaf past binnen de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie (D-SII)[7] en geeft invulling aan de motie-Nordkamp.[8]

---

[5] Artikel 2.23 lid 1 sub b is een uitzondering binnen de ADV voor opdrachten vanwege “technische redenen of bescherming van uitsluitende rechten”.
[6] Denemarken, Estland, Finland, Nederland, Noorwegen, Oekraïne, Slowakije, Tsjechië, Zweden en Zwitserland zijn lid van de CV90-gebruikersgroep.
[7] Kamerstuk 31 125, nr. 134 van 4 april 2025.
[8] Motie-Nordkamp c.s. over een duidelijker Europees-tenzij beleid bij defensie-inkopen (Kamerstuk 31 125, nr. 137 van 19 juni 2025).

Vastgoed
De nieuwe CV90 capaciteit wordt ingedeeld bij de 13e (middelzware) Brigade in het nieuw op te richten pantserinfanteriebataljon, dat wordt gestationeerd op de Nassau-Dietz kazerne in Budel. Voor de stationering van het pantserinfanteriebataljon is budget gereserveerd om de kazerne geschikt te maken voor huisvesting en gebruik. De voorbereidingen om de kazerne opnieuw in gebruik te nemen, inclusief faciliteiten voor de CV90 infanteriegevechtsvoertuigen, zijn gestart.

Industrieversterkend inkopen voor de Nederlandse Defensie en Technologische Industriële Basis (NLDTIB) en strategisch partnerschap
Op basis van de D-SII werkt Defensie met verschillende instrumenten aan het versterken van de Nederlandse en Europese defensie-industrie. Dat is nodig voor het voortzettingsvermogen van onze krijgsmacht en het internationaal positioneren van onze industrie. Deze Europese samenwerking waarin Nederland met partnerlanden hecht optrekt om een operationele capaciteit te realiseren leidt tot een win-win situatie voor alle deelnemende landen, doordat vanuit verschillende landen Europese toeleveranciers worden betrokken. Zo wordt Europese wederkerige samenwerking gecreëerd die de productie- en leveringszekerheid versterkt. Een sterkere positie van de Nederlandse defensie-industrie met hoogwaardige technologische activiteiten draagt niet alleen bij aan kortere levertijden, maar ook aan een robuuste *supply chain* in Europa.

Daarnaast maakt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat afspraken met de leverancier hoe via industriële participatie voor dit project een bijdrage wordt geleverd aan de versterking van kennis, capaciteiten en ervaring van de Nederlandse industrie op de prioritaire technologiegebieden van Defensie, in lijn met de D-SII. Op basis daarvan stelt de leverancier een plan op om op verschillende gebieden samen te werken met de Nederlandse industrie en kennisinstellingen. Het Nederlandse bedrijf Van Halteren Technologies heeft bijvoorbeeld reeds een rol in de assemblage van de ‘torens’ en de wielophangingen van de CV90. Daarnaast onderzoekt de leverancier op welke wijze de Nederlandse industrie verder kan worden betrokken bij de productie en de instandhouding van de CV90’s. Over de resultaten van het industrieel participatiebeleid wordt uw Kamer periodiek geïnformeerd.[9]

Innovatie
In navolging van het nieuwe tankbataljon zal het nieuwe pantserinfanteriebataljon naast de CV90 capaciteit deels bestaan uit onbemenste capaciteit, betreffende zowel lucht- als grondsystemen. Deze onbemenste capaciteit versterkt het pantserinfanteriebataljon met anti-tank capaciteit, ISR[10] capaciteit en gevechtslogistieke capaciteit. Dit vergroot de operationele effectiviteit en vermindert daarnaast de risico’s voor het personeel. Voor de ontwikkeling en productie van de onbemenste grondsystemen wordt de Nederlandse en Europese defensie-industrie betrokken, in lijn met het Actieplan Onbemenste Systemen (APOS)[11] en in synergie met het project ‘Combat Unmanned Ground Systems (CUGS)’[12] voor het tankbataljon.

---

[9] Rapportage Industrieel Participatiebeleid, Kamerstuk 26 231, nr. 36 van 18 december 2023.
[10] *Intelligence, Surveillance and Reconnaissance*; inlichtingen, bewaking en verkenning.
[11] Kamerstuk 27 830, nr. 511 van 3 juli 2026.
[12] Kamerstuk 27 830, nr. 489 van 20 mei 2026.

In de CV90 gebruikersgroep wordt met partnerlanden en de industrie gewerkt aan informatie-uitwisseling en innovatie(verbeter)voorstellen om de huidige CV90 operationeel relevant te houden. De uitkomsten van deze studies en verbetervoorstellen kunnen leiden tot innovaties aan deze capaciteit.

**Projectrisico's**
Voor het project is een risicobeoordeling gemaakt en zijn beheersmaatregelen getroffen. Binnen de projectbegroting is een risicoreservering opgenomen om de onderkende risico's te dragen. Het voornaamste risico is de haalbaarheid van de planning en verhoogde kosten door beperkt af te wijken van het *Military off the Shelf* (MOTS) product. Defensie is voornemens een beperkte hoeveelheid nationale apparatuur op de CV90 te laten plaatsen, waaronder middelen voor commandovoering. Defensie is terughoudend met overige aanvullende wensen en afwijkingen ten opzichte van het MOTS-product. Daarnaast leidt gezamenlijke verwerving, focus op tijdigheid en hoge druk op de productiecapaciteit bij leverancier *BAE Systems Hägglunds* tot standaardisatie. Vanwege de multinationale ontwikkeling accepteert Nederland het ontwerp dat voorligt. Daarbij doet Nederland geen concessies aan de veiligheid van het systeem. Om nog zoveel mogelijk invloed te hebben op het uiteindelijke product, heeft Nederland haar expertise aangeboden tijdens het harmoniseren van de eisen en het internationale verificatieproces.

**Financiën**
Met het project 'Verwerving infanteriegevechtsvoertuig CV90' is een budget gemoeid van circa € 1,3 miljard (prijspeil 2026), inclusief BTW, risicoreservering en delta-exploitatie. Deze investering komt ten laste van het investeringsbudget van Defensie. De vertrouwelijke bijlage bevat nadere financiële informatie[13].

**Vooruitblik**
Na de parlementaire behandeling van de D-brief zal Nederland de aankoopbevestiging met de Zweedse leverancier ondertekenen. Deze aankoopbevestiging is randvoorwaardelijk voor de toewijzing van de afgesproken *slots* in de productielijn. De deelnemende landen zijn voornemens om in november a.s. de verplichtingen aan te gaan, onder voorbehoud van nationale parlementaire goedkeuring van de deelnemende landen. Ik verzoek uw Kamer hiermee rekening te houden bij de behandeling van deze D-brief.

Na parlementaire behandeling van de D-brief wordt uw Kamer via het Defensie Projectenoverzicht (DPO) en de begroting van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (DMF) geïnformeerd over de voortgang van dit project.

De staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk

[13] Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer